

Република Србија

Академија техничких струковних студија Београд

www.atssb.edu.rs

**ПРИРУЧНИК
ЗА ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА
(цртање и тест склоности и способности)**

2022. година

**ПРИРУЧНИК ЗА ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА
за основне струковне студије**

Аутори:

мр Александра Шарановић - пријемни испит из цртања
др Жолт Ковач - пријемни испит из цртања
мр Душко Трифуновић - тест склоности и способности за дизајн
мр Раде Пејовић - тест склоности и способности за дизајн
дипл арх. Александар Кутрички - тест склоности и способности за дизајн
др Дарја Жарковић – општи део
мр Владан Радивојевић - општи део

Технички уредници:

др Дарја Жарковић, дипл.инж.
мр Владан Радивојевић, дипл.мат.

Комисија за упис:

vradivojevic@atssb.edu.rs

ndjordjevic@atssb.edu.rs

1. ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ИЗ ЦРТАЊА

ЦРТАЊЕ ЗА СТУДИЈСКЕ ПРОГРАМЕ ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН, ДИЗАЈН ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА, ДИЗАЈН ЕНТЕРИЈЕРА И МОДНИ ДИЗАЈН ПРОИЗВОДА ОД КОЖЕ

Пријемни испит из цртања се полаже у трајању од четири сата. Испит се састоји из цртања студије мртве природе, формата 50 x 70 cm. Цртеж (студија) се ради техникама угљен на папиру или оловка на папиру. Кандидати су дужни да на полагање испита понесу сав потребан материјал, прибор, као и личне исправе.

Потребан прибор:

1. папир за цртање формата 50 x 70 cm. За студију (цртеж) угљеном понети жути пак-папир или натрон папир. Уколико се црта графитном оловком, понети бели папир (хамер, бели пастел папир или офсет папир)
2. угљени штапићи или мекане графитне оловке (од 2B-8B)
3. крпица за брисање
4. гумица
5. визир
6. лепљива трака
7. фиксатив (или лак за косу).

Од кандидата се очекује да на основу задате поставке ураде аналитички цртеж. Поставка се састоји од неколико једноставних предмета (ћупова, флаша и сл.) и најмање једног сложеног облика – обично се ради о гипсаном одливку класичног торзоа или главе.

Циљ оваквог задатка је да се процени способност кандидата за сложено и прецизно визуелно опажање. Такође, посебно се вреднује и култивисано ликовно изражавање.

На цртежу се оцењују следећи елементи:

• Осећај за ликовну композицију

Веома је важно да кандидат исправно компоује цртеж мртве природе. Очекује се да сви предмети стану складно и стабилно на формат, да предмети не испадају са формата, да распоред облика и њихова величина у односу на формат буде одговарајућа.

• Уочавање пропорција

Да ли је кандидат у стању да уочи међусобне односе величина – пропорције (висина у односу на ширину предмета, величине појединачних делова предмета или целих облика у односу на друге облике и сл.), у великој мери говори о способности упоређивања и анализе.

• **Сагледавање форме**

Оцењује се способност кандидата да уочи карактер и комплексност форме, њену симетрију или одступање од симетрије, као и да тачно сагледа форму у односу на простор и остале предмете у њему.

• **Конструисање форме**

Подразумева употребу геометријских тела и једноставних облика у грађењу форме, поступност у анализи задатог облика и разликовање битног од небитног. Овај елемент је показатељ припремљености кандидата за сложеније ликовне задатке.

• **Цртачка вештина**

Третман цртежа, употреба линије и линијских вредности, карактер линије, начин шрафирања и сенчења, контраст, изражајност цртежа и цртачка вештина су важни елементи оцене.

Наведени елементи се не процењују појединачно, већ у међусобној повезаности, као делови интегралне ликовне целине.

ЦРТАЊЕ ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ КОНЦЕПТ И КАРАКТЕР ДИЗАЈН

За полагање пријемног испита из цртања на студијском програму Концепт и карактер дизајн важи све као и за испит из цртања на осталим студијским програмима (види горе), сем што се црта комплекснија поставка мртве природе. Ово подразумева предмете у скраћењу, предмете правилних геометријских облика које је потребно тачно нацртати у перспективи, као и два комплексна предмета (гипсана глава, торзо или други предмети). Начин оцењивања, цртачки материјали и време полагања пријемног испита из цртања остају исти као и на осталим студијским програмима.

ПРИПРЕМНА НАСТАВА

Академија организује припремну наставу за упис на дизајнерске студијске програме која се одржава викендом од половине фебруара до полагања пријемног испита крајем јуна месеца.

2. ТЕСТ СКЛОНОСТИ И СПОСОБНОСТИ

Тест склоности и способности је део пријемног испита, на основу кога се може сагледати колико кандидат има склоности ка дизајну.

Прилагођен је кандидатима који се први пут срећу са ликовим елементима и дизајнерским принципима обликовања, као и кандидатима који већ имају искуства.

Од кандидата се очекује да реше задати тест који се састоји од 5 задатака, које је потребно решити за 60 минута.

Стручни тест се добија и попуњава на самом пријемном испиту.

Кандидати су дужни да на полагање испита понесу прибор као и личне исправе.

Потребан прибор:

1. Графитне оловке, вредности од 2Н до4-6Б
2. Гумицу за брисање
3. Неколико комада белог папира, формата А4 за скице и пробе

На Тесту склоности и способности се оцењују следећи елементи:

- **Креативност**

На који начин кандидат и са којом мером гради валерске вредности техником графитних оловака на задатом пољу, према сопственом сензибилитету.

- **Визуелно опажање**

Процењује се логичко закључивање кандидата и његове способности сагледавања промене тачке у различитим положајима геометријског облика.

- **Принципи компоновања**

Задатим геометријским елементима решити добијене појмове користећи лични осећај за ред, хармонију, контраст, динамику, ритам, градацију итд.

- **Осећај за простор**

На који начин кандидат користи линију и облик, као ликовне елементе да би објаснио и конструисао планове задате форме. Процена илузије тродимензионалног у равни.

Наведени елементи се процењују појединачно.

Литература:

1. Коста Богдановић, Бојана Бурић, *Теорија форме*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1999.
2. Милун Митровић, *Форма и обликовање*, Виша економска школа, Београд, 1977.
3. Раденко Мишевић, *Избор текстова за изучавање предмета теорије форме*, Универзитет уметности, Београд, 1989.

Детаљније информације о Тесту склоности и способности за дизајн, кандидати могу добити од предметних професора током маја и јуна месеца, као и радним данима у време консултација професора мр Душка Трифуновића, мр Радета Пејовића и мр Александра Кутричког.

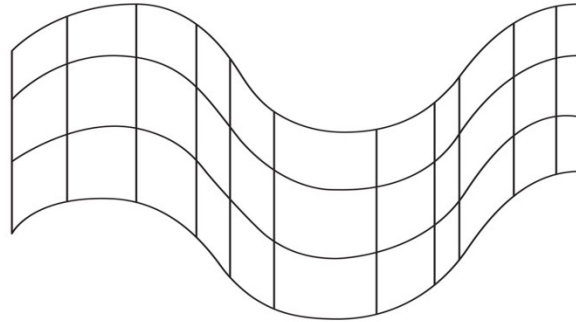
На наредним странама дати су примери задатака из Теста склоности и способности, слични онима који вас очекују на пријемном испиту за дизајн.

С р е ћ н о!

ЗАДАТАК 1

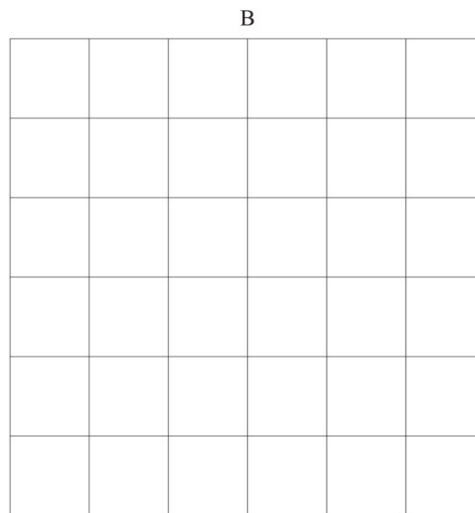
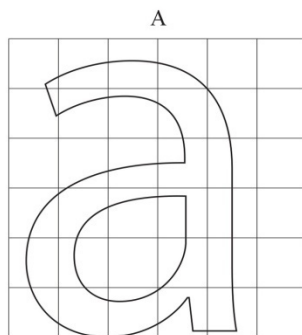
На основу приложене тонске скале од десет тонова, техником прецизне шрафуре освенчите свако поље према задатом цртежу.

Водити рачуна о томе да се ниједно поље не додирује истим тоновима.

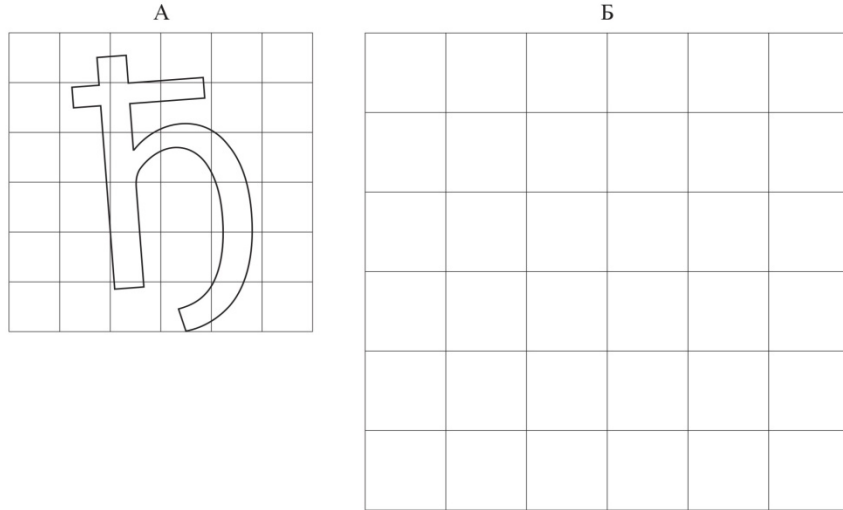
ЗАДАТАК 2

На приложеној мрежи Б), пропорционално повећати цртеж са понуђене мреже А).

ЗАДАТАК 3

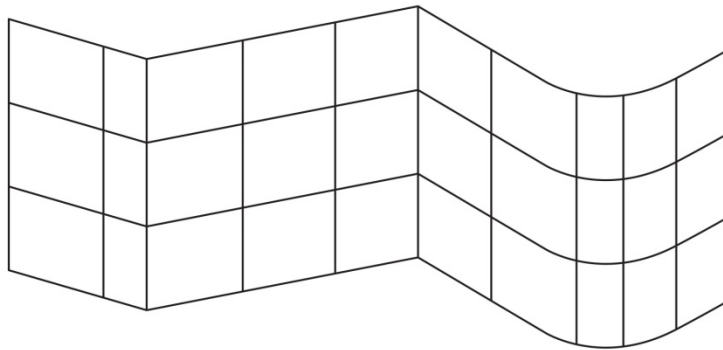
На приложеној мрежи Б), пропорционално повећати цртеж са понуђене мреже А).

ЗАДАТАК 4

На основу приложене тонске скале од десет тонова, техником прецизне шрафуре осенчите свако поље према задатом цртежу.

Водити рачуна о томе да се ниједно поље не додирује истим тоновима.

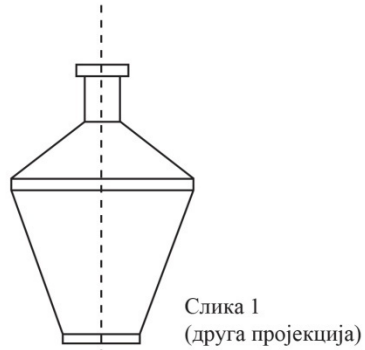
ЗАДАТАК 5

На сликама 1 и 2 дате су прва и друга пројекција тела сложеног облика.

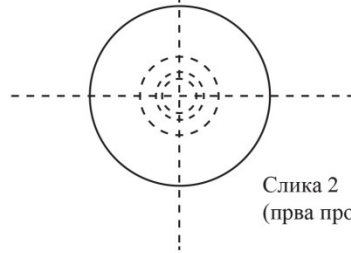
На слици 3 завршити слику задатог тела посматрањем одозго.

На слици 4 завршити слику задатог тела посматрањем одоздо.

Напомена: Видљиве делове тела исцртати пуном линијом.

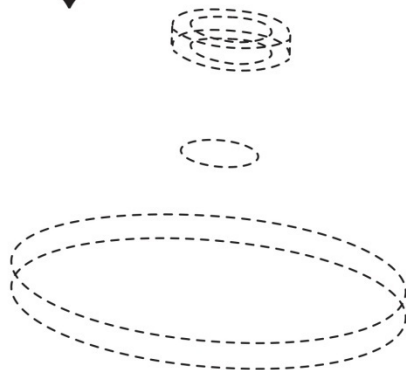

Слика 1
(друга пројекција)

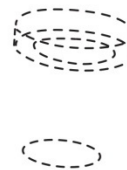

Слика 2
(прва пројекција)

Поглед одозго

Слика 3

Слика 4

Поглед одоздо

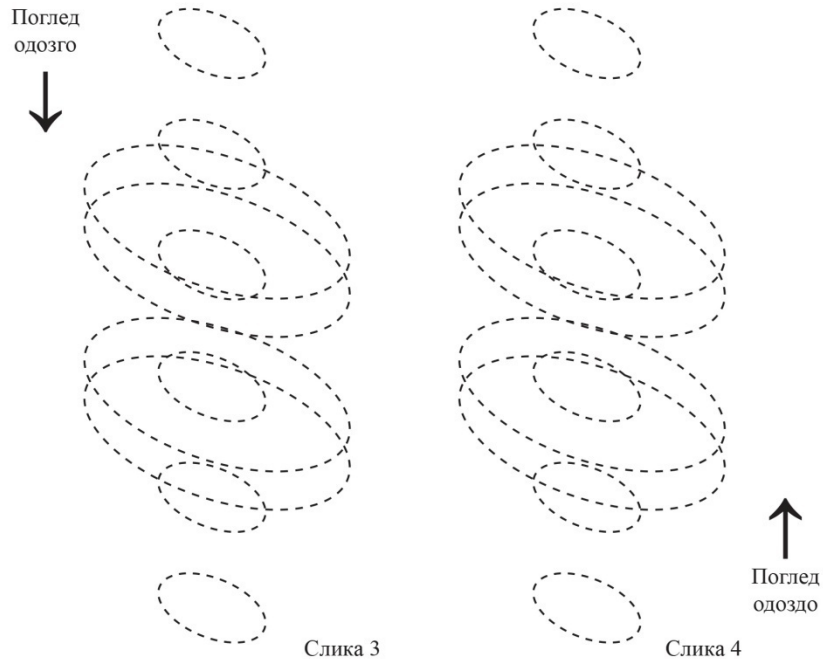
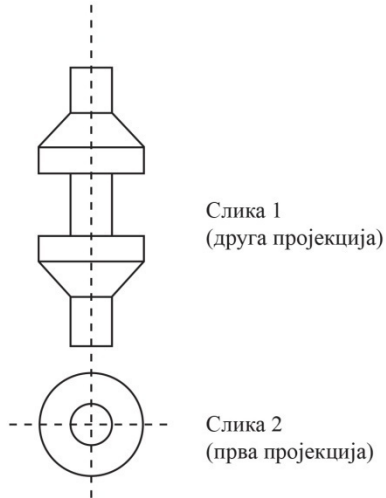
ЗАДАТАК 6

На сликама 1 и 2 дате су прва и друга пројекција тела сложеног облика.

На слици 3 завршити слику задатог тела посматрањем одозго.

На слици 4 завршити слику задатог тела посматрањем одоздо.

Напомена: Видљиве делове тела исцртати пуном линијом.

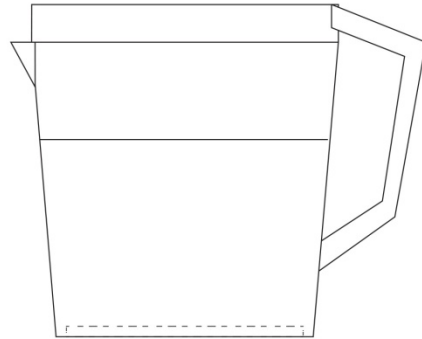
ЗАДАТАК 7

На **цртежу 1** приказана је друга пројекција тела (поглед с преда) сложеног облика. На **цртежу 2** приказана је прва пројекција тела (поглед одозго) сложеног облика.

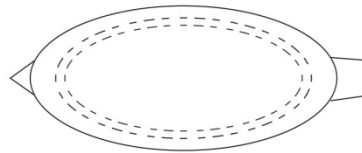
Потребно је на:

- **цртежу 3** пуном линијом приказати задато тело посматрањем одозго.
- **цртежу 4** пуном линијом приказати задато тело посматрањем одоздо.

Напомена: **Пуном линијом** нацртајте САМО ВИДЉИВЕ делове тела по задатим испрекида-ним линијма.

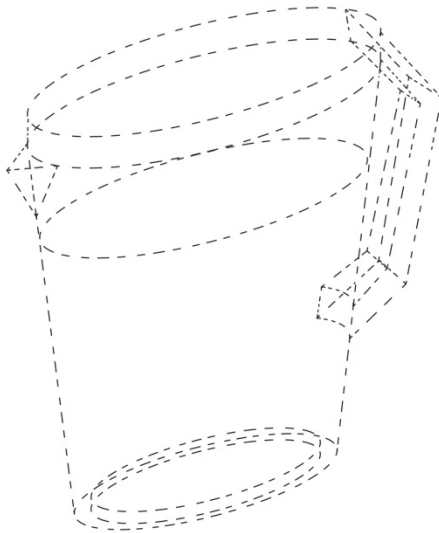

Цртеж 1
(друга пројекција)

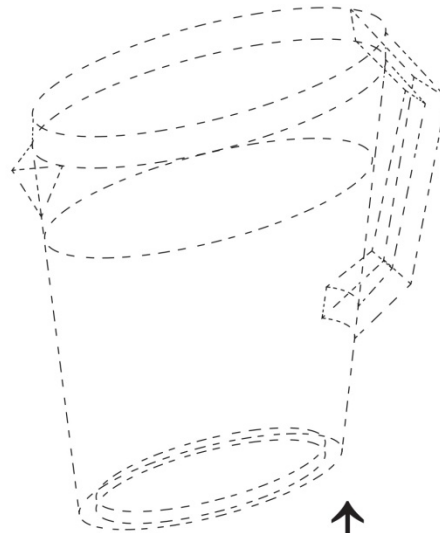

Цртеж 2
(прва пројекција)

Поглед
одозго

Цртеж 3

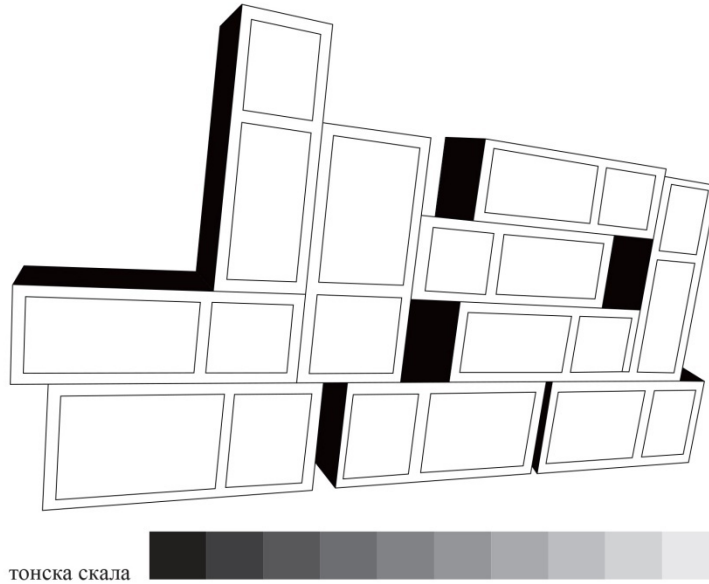
Поглед
одоздо

Цртеж 4

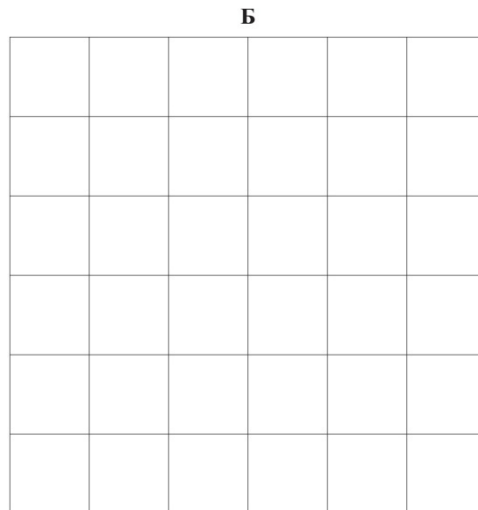
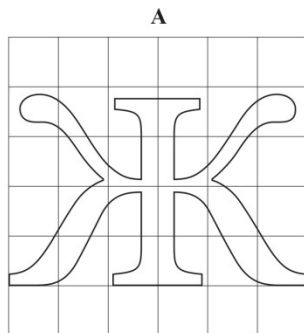
ЗАДАТАК 8

На основу приложене тонске скале од десет тонова, техником прецизне шрафуре осенчити кутијастии елемент. Тонове распоређивати према соптвеном избору. Не сенчити странице кутија.

ЗАДАТАК 9

На приложеној мрежи Б), пропорционално повећати цртеж са понуђене мреже А).

ЗАДАТАК 10

На страници су распоређене тачке у правилном распореду, под углом од 30 степени. Користећи задати растер (распоред), нацртати композицију која се састоји од коцки, које могу бити слагане по “дужини”, “дубини” и “висини”, чинећи нови облик који стварајући илузију тродимензионалног простора.

У доњем десном углу нацртана је основна јединица – коцка.

